

Onderzoek naar de stedenband en lokaal bestuur in Oudtshoorn *Marike Boutenbal, Universiteit Utrecht*

Aanleiding

De Universiteit Utrecht voert onderzoek uit naar het functioneren van stedenbanden als vorm van ontwikkelingssamenwerking en hoe Nederlandse stedenbanden kunnen bijdragen aan lokale ontwikkeling en de versterking van lokale democratie en lokaal bestuur in hun partnersteden in arme landen. Marike Boutenbal verbleef in het kader van dit onderzoek twee maanden in Zuid-Afrika om de stedenband van Alphen aan den Rijn met Oudtshoorn nader te bestuderen. Een verslag.

Wat vooraf ging

Ik ben nu al twee weken in Zuid-Afrika, en sinds vrijdag hier in Oudtshoorn. Na een hectische week in Stellenbosch, waar ik deelnam aan een internationaal congres, en een *sightseeing* weekend in Kaapstad, lijkt de rust enigszins te zijn wedergekeerd. Ik was op het congres om te vertellen over de stedenbanden die er bestaan tussen Nederland en Zuid-Afrika en hoe het Nederlandse ontwikkelingsbeleid vormgegeven is om zulke relaties te ondersteunen. Het was een schot in de roos om daar over te spreken want er zijn veel vertegenwoordigers van gemeenten in Zuid-Afrika die geïnteresseerd waren in zulke banden omdat veel gemeenten behoefte hebben aan internationale steun en uitwisseling. Na het congres heb ik een weekend als een wervelwind Kaapstad "gedaan": de Tafelberg beklommen, de botanische tuinen doorwandeld, in de nachtclubs op Long Street gedanst, Robben Eiland en de voormalige cel van Nelson Mandela bezocht, en het oudste wijnhuis van Zuid-Afrika aangedaan voor een wijnproef. Beter kan je je verblijf in een land natuurlijk niet beginnen. Wat is Zuid-Afrika veelzijdig! Na een prachtige rit over de "Route 62", een knap staaltje toeristische marketing om de vele wijnhuizen als één geheel op de kaart te zetten, is de rust die Oudtshoorn uitstraalt een welkome afwisseling op de afgelopen week.

Eerste indruk

In Oudtshoorn verblijven Aafke – mijn *partner in crime* met wie ik samenwerk in het onderzoek – en ik bij een gastgezin. De man des huizes heeft goede contacten met Alphen via de stedenband en dankzij bemiddeling van het platform hebben wij het aanbod ontvangen om bij hem en zijn vrouw in te wonen tijdens ons verblijf hier. Dat ervaar ik als bijzonder gastvrij! Oudtshoorn is een wat slaperig stadje, bekend als Struisvogelhoofdstad van Zuid-Afrika. Andere bezienswaardigheden (en inkomstenbronnen) zijn een krokodillenfarm, grotten, struisvogelrijden, struisvogel eten, struisvogelproducten kopen (van de eieren maken ze draken van lampenkappen), mountainbiken, klimmen etc.

Zo'n soort stadje. En erg Afrikaans, er wordt veel Afrikaans gesproken hier (volgens de statistieken door 92% van de inwoners). Heel leuk om het zelf ook proberen te praten. De krant doorspitten is een goede oefening! Toevallig en gelukkigerwijs zijn er afgevaardigden van de gemeente Alphen hier op delegatiebezoek, en kan ik de eerste twee dagen met ze meelopen met hun bezoeken en gesprekken. Een betere introductie en toegang tot je onderzoeksgebied kan je je niet wensen.

Verder kijken ..

De tweede dag in Oudtshoorn kregen we het aanbod om mee te gaan naar de vuilstortplaats, net buiten het dorp. De vrouw die ons meenam is een kunstenaar die schilderklasjes wil gaan geven aan de kinderen die op de stort wonen. Wat een heftige ervaring.

Er leven zo'n vijftig mensen op de stortplaats. Als er een auto de stort op rijdt om het afval te lozen, rent iedereen er naar toe om te onderzoeken of er iets van hun gading bij zit. Kinderen van tien zien er uit als zes. Lijmsnuiwen, alles roken wat rookbaar is, ondervoed, kortom, het beeld dat je kent van de tv of in mijn geval, van de colleges over ontwikkelingslanden die ik volgde tijdens mijn studie.

Ik denk dat het goed is om dit gezien te hebben want op het eerste gezicht lijkt Zuid-Afrika een welvarend land en ik heb mij ook de laatste twee weken alleen maar in weelde ondergedompeld (het huis hier heeft bijvoorbeeld drie badkamers en een zwembad in de tuin). De andere kant ervaren helpt me weer te focussen op waar ik hiervoor ben: de noodzaak om het functioneren van de gemeente te verbeteren zodat ze beter in staat zijn met deze problematiek om te gaan en te onderzoeken hoe dit gemeentelijk functioneren kan verbeteren.